

den Gang var: „Ind gennem Værelserne er der højst Plads til, at to kan gaa forbi hinanden; ofte er der dog kun levnet Vej til Gaasegang. Skabsdørene kan kun aabnes halvt. Ikke en Alens Bredde er der tilbage af Væggene. Skabene rejser sig lige op til Loftet. Man naar derop med en Rullestige; men den tør ikke bruges, naar Museet er aabent, da den ganske spærrer Passagen.

Om at faa Overblik og samlede Indtryk er der ikke Tale. Alting lige paa Næsen, medens det i et Museum dog burde være saaledes, at man af og til kunde paa Afstand faa et samlet Syn af alle de Enkeltheder, hvorimellem man vælger, hvad man særlig vil betragte.

Forelæsning for flere, Besøg af Skoler, Foredrag kan ikke gennemføres nogenlunde tilfredsstillende. Kommer blot 20, maa Halvdelen lytte bagved et Skab, og den anden Halvdel dækker de Sager, der skulde ses, imedens der tales.“ Sophus Müller henviser her til, hvordan man har sørget for Samlingerne i Kunstmuseet og Glyptoteket, og udtaler bitre Ord om, at man ikke har kunnet skaffe vor enestaaende nationale Samling om ikke lige saa gunstige Kaar, saa dog taalelige og værdige Kaar.

Dette er sagt for 20 Aar siden, og i disse 20 Aar er Forholdene blevet endnu vanskeligere. Nu er det saaledes, at kommer Museet i Besiddelse af en større Genstand, er det ligefrem umuligt at anbringe den: der paa en nogenlunde passende Plads. Jeg skal blot nævne ganske enkelte Ting. Den 3 000-aarige Kvinde fra Egtved, som Museet kom i Besiddelse af for nogle Aar siden, har man maattet anbringe sammen med nogle Sager fra de australske Øer, fordi der ikke var Plads andre Steder, og det er jo ikke nogen værdig Anbringelse af denne ærværdige Slægtens Stammoder, som vi dér er kommet i Besiddelse af. I et Værelse af Størrelse som en jævnt stor Dagligstue har man maattet henstille hele 9 Alertavler. Det siger sig selv, at de ogsaa staar paa en saadan Maade, at de slet ikke kan komme til deres Ret. Et Sted derinde ser man en gammel stor og smuk Kiste; ovenpaa den har man saa maattet anbringe et Skab, fordi man ikke havde Plads andre Steder, og ovenpaa Skabet igen en Døbefont, som man heller ikke andetsteds havde kunnet finde bare nogle Kvadrattommers Plads

til. Med andre Ord, det hele kan med nogen Ret snarere kaldes et Magasin end et Museum. Sophus Müller skrev den Gang, at der var kun eet at haabe, nemlig at der fra den store, brede Befolkning vilde lyde et stadig gentaget Raab om, at Nationalmuseet for det første skal beskyttes mod Brandfare, dernæst skal have tilstrækkelig Plads og Lys og endelig skal have en Bygning, der er værdig de Skatte, som Museet indeholder. Dette Haab blev, som de ærede Medlemmer ved, ikke beskæmmet. Der kom virkelig et saadant Raab fra den store, brede Befolkning, et Raab, som man efter min Mening ikke godt kan overhøre. Det var den store Folkeindsamling til Nationalmuseets Bevarelse, en Indsamling, der til Dato har givet et Resultat af 2,3 Mill. Kr., ydet af over 200 000 Borgere. Det er en saa kraftig Tilkendegivelse af et Folkeønske, som man sjældent ser, og alene denne Offervillighed gør det, synes jeg, overmaade vanskeligt at udskyde Sagens Løsning.

Men naturligvis, endnu mere betyder de Raab, der lyder fra selve Samlingen til os, saa snart vi kommer indenfor Museets Dør. Vi behøver ikke at opholde os derinde mere end 5 Minutter for at se, at det er ganske uværdige Forhold, vor mest betydningsfulde Samling lever under, og at den i Virkeligheden ikke kan røgte sin Opgave under disse Forhold. Hvor stor Brandfaren er derinde, kan den tilfældige besøgende vel egentlig ikke skønne over, men han kan godt faa et lille Indtryk deraf, naar han faar at vide, at man overhovedet ikke har turdet anvende kunstigt Lys af nogen som helst Art inde i Museet, men har maattet finde sig i den Ulempe, at det eneste kunstige Lys, der kan tillades anvendt, er en elektrisk Lommelyste. Jeg mener da at kunne sige, at en Ordning af Nationalmuseets Boligforhold er en Sag, som ikke kan udsættes længere, og som vi ikke kan være bekendt at udsætte længere.

Saa kommer det andet og meget vanskeligere Spørgsmaal: hvordan Ordningen skal være. Undervisningsministeriet nedsatte i 1917 et sagkyndigt Udvalg til at undersøge denne Sag. Dette Udvalg enedes 3 Aar efter om et Forslag om at flytte Samlingen til Kastellet, og nu sidste Efteraar fremsatte den forrige Undervisningsminister her i Tinget et Lovforslag, der gik i den